26/11/2020

Βρήκε και έφερε την πέτρα όπου ο Άγιος μαρτύρησε

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Όταν ο τότε Αρχιμανδρίτης π. Κύριλλος Συκής και μετέπειτα Μητροπολίτης Ίμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλος βρήκε το 2007 και έφερε στη Μυτιλήνη, 200 χρόνια μετά το μαρτύριο του Αγίου Γεωργίου του Χιοπολίτη πολιούχου Αγίου του Αϊβαλιού, την πέτρα όπου ο Άγιος μαρτύρησε.

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗ ΜΠΑΛΑΣΚΑ – ΠΗΓΗ

Κύκλοι ζωής που κλείνουν, θαρρείς και τούτο γίνεται υπερφυσικά. Απορημένος θωρείς μέσα στην πρωινή παγωμένη άχνα της μικρής εκκλησιάς στο λόφο πάνω από την πόλη της Μυτιλήνης ετούτη την κόκκινη πέτρα από το αντικρινό Αϊβαλιώτικο Σαρμουσάκ και λες πώς γίνονται όλα ετούτα στις μέρες μας, πώς

μπορεί να γίνονται ακόμα, κι εσύ να ασχολιέσαι με δαύτα έτσι σαν από γινάτι, σαν χρέος έναντι του που χάθηκε για πάντα, σαν ανασαμιά που πρέπει να συνεχίσει για να ζήσεις… Χουχουλιάζεις τα χέρια, παγωνιά όξω και μέσα, χειμώνας καιρός και μονολογείς κοιτώντας μια στην Σαρμουσακόπετρα που έχεις μπροστά σου μια τα καρσινά βουνά… «Κληρονομία ημών μετεστράφη αλλοτρίοις, οι οίκοι ημών ξένοις. Ορφανοί εγενήθημεν, ουχ υπάρχει πατήρ, μητέρες ημών ως αι χήραι».

Στις 26 του Νοέμβρη το 1807 στην πλατεία του Αϊβαλιού, πάνω σε μια παραλληλεπίπεδη όρθια πέτρα πάνω στην οποία «σφάζονταν οι Γκιαούρηδες» μαρτύρησε ο Άγιος Γιώργης από το Πιτυός της Χίου που ‘χε αλλαξοπιστήσει σαν ήταν πιότερο νιός και είχε γίνει Αχμέτ. Μετάνιωσε για ετούτο ξανάγινε χριστιανός και πήγε και κρύφτηκε στο Αϊβαλί. Μα κει τον γνώρισαν, μάτι αλλιώτικο ζήλεψε τη χαρά του και το αποτέλεσμα ήταν να ομολογήσει στον Τούρκο καδή πως «Γιώργης γεννήθηκε και Γιώργης θα πεθάνει.». Κάπως έτσι κατέληξε στην σαρμουσακόπετρα εκείνο το βράδυ της 25^{ης} Νοεμβρίου προς 26 σημαδεύοντας για πάντα τη ζωή εκείνων των ανθρώπων της Πολιτείας που τους έμελλε να προφυγέψουν τρεις φορές από τα σπίτια τους, μια στα 1821, μια στα 1917 και μια στα 1922.

Κι ο Άγιος τους; Ο Άγιος, πρόσφυγας κι αυτός γιορτάζει στα χέρια των εξόριστων Αϊβαλιωτών που τους βλέπει στις Νέες Κυδωνίες, στον Άη Γιώργη της Μυτιλήνης, στην Παναγιούδα, στο Πιτυός της Χίου, όπου και όσο ακόμα τον θυμούνται… Από το Δεκέμβρη του 2007 και στο Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία στις Καμάρες της Μυτιλήνης όπου κι έφτασε ένα βράδυ παγωμένο, σαν τότες πριν 200 ακριβώς χρόνια η σαρμουσακόπετρα πάνω στην οποία ο Άη Γιώργης, μαρτύρησε…

Πού βρισκόταν…

Χρόνια πολλά πριν, ο σημερινός Μητροπολίτης Ίμβρου και Τενέδου Κύριλλος Συκής, τότε Ηγούμενος στο μικρό μοναστήρι του Προφήτη Ηλία της Μυτιλήνης, «ακουμπούσε» με τα ταξίδια του στο Αϊβαλί στην ιστορία του Άη Γιώργη του Χιοπολίτη. Έτσι κι αλλιώς η ιστορία του Αγιού αλλά και τα όσα άφησε πίσω της από δαύτον η Μικρασιατική Καταστροφή είναι από μόνα τους μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία. Τα λείψανα του Αγιού στην Αγία Τράπεζα του Αιβαλιώτη Ταξιάρχη τα έφερε στην Παναγιούδα της Μυτιλήνης ο π. Θεολόγος κι η ασημένια θήκη της κάρας του από τα πατώματα της καταστραμμένης Αϊβαλιώτικης Μητρόπολης κατέληξε στα παζάρια της Κωνσταντινούπολης, στη συνέχεια στην Ελβετία για να καταλήξει «πρωταγωνιστής» σε μυθιστόρημα σωστό στο Μουσείο Μπενάκη της Αθήνας.

Για χρόνια ο π. Κύριλλος προσδιόριζε την ιστορία της πέτρας του Αγίου μέσα από τις αφηγήσεις του Αϊβαλιώτη καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Γιάννης Φουντούλη και του μισού Αϊβαλιώτη και μισού Περγαμηνού φιλόλογου Θανάση Τσερνόγλου. Κι οι δυο, μακαρίτες πια, τοποθετούσαν την ύπαρξη της πέτρας όπου μαρτύρησε ο Άγιος στην περιοχή της πλατείας που σχηματίζεται εκεί απ’ όπου ξεκινά το σοκκάκι όπου είναι η εκκλησιά του Άη Γιάννη της Αγοράς, το σημερινό Σαατλί τζαμί, την γνωστή εκκλησιά στους επισκέπτες του Αϊβαλιού όπου στέκει ακόμα το καμπαναριό με το ρολόϊ. Και την περιέγραφαν κι οι δυο σοφοί δάσκαλοι σαν μια παραλληλεπίπεδη κοκκινόπετρα από το λατομείο του Σαρμουσάκ, στενότερη στο κάτω της σημείο απ’ ότι στο πάνω της που έστεκε στο πλάι μιας βρύσης σε εκείνο το σημείο της Αϊβαλιώτικης Αγοράς και στην οποία κατά παράδοση στις 26 του Νοέμβρη οι Αϊβαλιώτες ανάβανε κεριά και όπου το γειτονικό ζαχαροπλαστείο κερνούσε κύρια μπουσταλευριά με σταφίδες, ρόδια κι άλλους καρπούς…

Πριν λίγα χρόνια η πέτρα αυτή εντοπίστηκε. Μέσα σε ένα μαγαζί εκεί δίπλα στην παλιά βρύση που γκρεμίστηκε για τη δημιουργία της σύγχρονης εικόνας της πολιτείας, και την οποία ο παππούς του σημερινού ιδιοκτήτη κουβάλησε για να χρησιμοποιείται για πάγκος. Ήταν η πέτρα πάνω στην οποία λεγόταν στην τούρκικη παράδοση πως «σφάζονταν οι Γκιαούρηδες». Για ετούτο το λόγο πάντα μέσα στο μαγαζί κάποια στιγμή η πέτρα σκάφτηκε στο πάνω της σημείο για να χρησιμοποιηθεί σαν γλάστρα αλλά και πάλι άλλαξε απόφαση ο ιδιοκτήτης της και την κράτησε μέσα στο μαγαζί. Σαν να έπρεπε να μείνει εκεί, δίπλα από το σημείο του μαρτυρίου του Αγίου περιμένοντας ένας Θεός ήξερε τι…

Στο ναό του Άη Γιώργη του Τροπαιοφόρου στο Αϊβαλί πριν την Καταστροφή. Στη φωτογραφία διακρίνεται δεξιά η λειψανοθήκη της κάρας του Αγίου Γεωργίου του Χιοπολίτη.

Ήρθε…

Την 1η του Δεκέμβρη του 2007, η σαρμουσακόπετρα τ' Άη Γιώργη από τους καλογέρους του Προφήτη Ηλία με τη σύμφωνη γνώμη του Μητροπολίτη Μυτιλήνης που άκουσε τα στοιχεία που είχαν συμμαζευτεί και ευλόγησε την όλη διαδικασία φορτώθηκε στην καρότσα του αυτοκινήτου με το οποίο επέστρεφαν από την Κωνσταντινούπολη όπου βρέθηκαν στη θρονική γιορτή του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αποχαιρέτησε η σαρμουσακόπετρα τ' Αγιού για πάντα την Αϊβαλιώτικη γη, Κυριακή 2 του Δεκέμβρη 2007, 200 χρόνια κι έξη μέρες μετά από τη μέρα που απάνω της άφησε την τελευταία του πνοή ο νεαρός Γιώργης από το Πιτυός της Χίου αρνούμενος να αλλαξοπιστήσει ξανά…

Στον Προφήτη Ηλία πρόχειρα τοποθετήθηκε στο πλάι της εικόνας της Παναγιάς από τους καλογέρους που την ξεφόρτωσαν με τα πετραχήλια, νιώθοντας πως ακουμπούν ένα κομμάτι όχι μόνο της Ορθοδοξίας αλλά της ιστορίας των απέναντι

πατρίδων…

Προσευχητάρι για την Ειρήνη

«Θεού, είχε πει τότε στον υπογράφοντα ο π. Κύριλλος θα φτιάξουμε εδώ απέναντι από το Αϊβαλί ένα προσευχητάρι που να θυμίζει το μαρτύριο του Αγίου στο οποίο θα τοποθετήσουμε και την πλάκα τα’ Αγιού… Να βλέπει θαρρείς από ετούτη την θέση την Πολιτεία του ο Άγιος να την ευλογεί και να προσεύχεται στο Θεό που δεν αρνήθηκε για την ειρήνη ανάμεσα στους δυο λαούς».

Σκέφτεσαι εκεί πάνω στον Προφήτη Ηλία με την πόλη πιάτο στα πόδια σου, το στενό θαλασσινό ποτάμι ανάμεσα Λέσβου και Μικρασίας και τα Άγια βουνά καρσί να λάμπουν αυτά από τον ήλιο που φωτίζει τις χιονισμένες κορφές τους…

Κύκλοι ζωής που κλείνουν θαρρείς και τούτο γίνεται υπερφυσικά. Η πέτρα τ’ Αη Γιώργη του Χιοπολίτη που πέρασε στην από εδώ μεριά του Αιγαίου, κομμάτι της ιστορίας της ράτσας, ιστορία που δεν χωρά σε βιβλία μοναχά με συναίσθημα μαθαίνετε, από καρδιά σε καρδιά αναμετάξυ σε ανθρώπους που πεισματώνουν σαν κοιτούν καρσί. Κατηφορίζεις… Τι να πεις… Μια τελευταία ματιά στα αντικρινά βουνά, μια ακόμα σκέψη στον Άη Γιώργη που ξεχάστηκε μα δε μας ξέχασε κι οι στίχοι για το που χάθηκε μα δε ξεχνιέται. «Αμαρτίαν ήμαρτεν Ιερουσαλήμ, δια τούτο εις σάλον εγένετο. Πάντες οι δοξάζοντες αυτήν, εταπείνωσαν αυτήν».

Να ‘σαι καλά σε ετούτο το νησί πρόσφυγα Άγιε. Και από κει πάνω που στέκεις έχε στο νου σου λίγο τους σύγχρονους πρόσφυγες που περνούν το μπουγάζι φοβισμένοι και πεινασμένοι σαν τους πατεράδες μας και τις μανάδες μας. Έχε στο νου σου και μας που ξεχάσαμε πως οι γονιοί μας και δαύτοι πρόσφυγες ήρταν στον τόπο ετούτον.